

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto XV.

V Ljubljani, 1. aprila 1943-XXI.

Štev. 13 (698)

Sebi človek najmanj sveta ve.

Slovenski rek

»DRUŽINSKI TEDNIK«

Izhač ob četrtih. Uredništvo je uprava v Ljubljani, Miklošičeva 14/III. Poštni predel št. 345. Telefon št. 38-38. — Račun pošte hranilice v Ljubljani št. 15.833. — Rokopisov ne vratamo, nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. Za odgovor je treba priložiti 2 liri v znakih.

NAROČNINA

1/4 leta 10 lir, 1/2 leta 20 lir, vse leto 40 lir. — V tujini 64 lir na leto. — Naročnino je treba plačati vnaprej.

CENE Oglasov

V tekstem delu: enostolpčna petitna vrsta ali ojen prostor (visina 3 mm in širina 55 mm) 7 lir, v oglašnem delu 4.50 lir. V dvobavnem tisku cene po dogovoru. — **Notice:** vrstica 7 lir. Mali oglasi: beseda 0.50 lir. Oglašni davek povsod je poseben. Pri večkratnem naročilu popust.

Danes:

NAS NOVI KRIMINALNI ROMAN

PET MINUT POZNEJE

(Gl. str. 2.)

Siloviti protinapadi v Tuniziji

Bombardiranje sovražnih ladij ob alžirske obali.
Junaški boji italijanskega letalstva

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 26. marca svoje 1035. vojno poročilo:

V Tuniziji smo odbili sovražnikove napade. V zadnjih bojih smo zajeli 294 sovražnikov in uničili 65 oklepnih vozov in 16 tankov.

Močni oddelki letalstva Osi so znova bombardirali zbirališča sovražnih avtomobilov in oklepnih voz in uničili 20 oklepnih vozov.

V zračnih spopadih so italijanski nemški lovci zbilj 9 sovražnih letal, 3 so pa zadeli izstrelki naših rušilcev, da so ob tuniški obali treščili v morje. Dve naši letali se nista vrnili v oporišče.

Sovražna letala so s strojnici obstreljivala vlake, in postale v Kalabriji in na Siciliji. 3 ljudi so mrtvi, 13 je ranjenih.

Sovražna letala so sroči s strojnimi obstrelijevala železniške postaje Cisterno, Sezzo, Campoleone in Vitorio. Zrley niso povzročila, Angleško torpedno letalo, ki ga je zadelo naše protiletalsko topništvo v Trapaniju, je padlo na tla blizu Pecca, Posadko šestih moči smo ujeli.

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 27. marca svoje 1036. vojno poročilo:

Na srednjem in južnem odsekju tuniškega bojišča se nadaljujejo srđiti boji. Letalstvo Osi živahnno sodeluje s kopenskimi enotami in bombardira sovražno zaledje in zbirališče vozi.

Nemški lovci so v letalskih dvojbojih sestrelili 6 sovražnih letal.

Nemška letala so ob alžirske obali napadla sovražni konvoj, zadelo tri parnike in bombardirala skladisca in pristaniške naprave v Alžirju.

Veliko skupino sovražnih štirimotornih letal, namenjeno nad Cagliari, so naši lovci prestregli in jo prisili, da je izpremenila smer svojega poleta. V zraku nad Palermom je naše protiletalsko topništvo zadelo neko britansko izvidniško letalo, da je treščilo v morje severno od Mondelle.

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 28. marca svoje 1027. vojno poročilo:

Na tuniškem bojišču, kjer sovražnik močno napada, se nadaljujejo ostri boji, sile Osi se pa vztrajno bore.

Nemški lovci so sestrelili 3 sovražna letala.

Na morju ob alžirske obali so oddelki naših torpednih letal pod pozivom letalskega strelca Manzini Urbana iz Cesene in poročnikov Mure Battista iz Cagliarija in Bertuzia Trmerja iz Riminija napadli včeraj zjutraj velik sovražni konvoj. Kljub hudemu sovražnemu odporu so naša letala potopila 3 sovražne ladje, ki so imele po 15.000, 10.000 in 7000 ton nosilnosti, neko drugo ladjo pa poškodovala.

Nemška letala so istega dne napadla neki sovražni konvoj na zahodnem Sredozemskem morju in zadelo s torpedami 4 sovražne ladje srednje nosilnosti ter eno od njih potopila.

Naša letala so bombardirala skladisca petroleja v Tripolisu (Sirija).

Z operacij zadnjih dne se 5 naših letal ni vrnilo v oporišče.

Sovražna letala so bombardirala in s strojnici obstreljivala kraj Pozzallo (Ragusa).

Eno dvomotorno angleško letalo je strmolgavilo na tla v okolje Sciacce. Posadko šestih moč smo zajeli. Tudi 6 letalcev z nekoga drugega angleškega letala, ki je treščilo v morje iznad od Capria, smo ujeli.

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 29. marca svoje 1038. vojno poročilo:

Na južnem odseku tuniškega bojišča smo s silovitim protinapadi sovražnika močno ovirali.

Pod pritiskom močnega sovražnika smo izpraznili nekaj postojank. Italijanska in nemška letala so učinkovito posegalova v boji. V letalskih dvojbojih so nemški lovci zbilj dve sovražni letali.

Govor Eksc. Ermanna Amicuccia

Proslava 24. obletnice ustanovitve Borbenih Fašijev

Na proslavi 24. obletnice ustanovitve Borbenih Fašijev v ljubljanski operi, o kateri smo poročali že pretekli teden, je imel državni podstajnik v ministrstvu za korporacije Eksc. Ermanno Amicucci govor, v katerem je med drugim izjavil:

Tovariši!

Posebna čast mi je spominjati se ustanovitve italijanskih borbenih fašijev in proslavit začetni dan naše Revolucije v tem odličnem mestu Ljubljani, ki je vstopila v sklop italijanske fašistske države. To sili dogodkov, ki so med našimi omembje vrednimi teh let: po vojnih in političnih dogodkih, ki imajo ravno v zborovanju 23. marca 1919. En izmed osnovnih tečk svoje zgodovinske dovezanosti,

Pozdrav prebivalstvu Ljubljanske pokrajine

Ta absolutna gotovost konstrukтивne vrednosti veličastnih stvari, pri katerih smo danes obenem igralci in gledalci, to globoko prepričanje, da bo iz tako ogromnega sunka omike in narodov ostanla ona slika Evrope, oprta na načela moralnega reda in socialne pravčnosti, ki jih je Duček prvi na svetu potrdil na zdovinskem zborovanju na trgu Sv. groba, mi daje možnost, da ob te 24. obletnici prožim pozdrav ljubljanskemu ljubljanu, ki danes s svojo vrhino vere in devavno živiljstvo tvori del italijanske državne skupnosti.

Mi smo dokazali, kako draga nam je ta pokrajina, ki sta lo vojna sreča in usodni razpad iz mege pestrega kupa, ki ga je predstavljala bivša jugoslovanska država, poverila Romu, s katerim jo vežeo od vedno poreklo v pomemnil ponoven padec pod peto srbskega zatirala, ker ne more zabitati zatirania, muk in trpljenja, ali pod grozote sovjetskega iarma, kjer bi niti vera niti domovina, niti družina, niti imetje, niti živiljenje ne moge bili varne.

Ob koncu letalskih vaj je Duček izrek državnemu tajniku za letalstvo zadovoljstvo, takoj nato pa je zapustil letališče. Pozneje le v nekem kraju v Srednji Italiji sprejel poročila povelenikov eskadril, divizij in brigad kr. letalstva.

Te duhovne zvezne z Rimom in z njegovim morjem so osnova starodavne omike in kulture te slovenske

zemlje, kulture in omike, ki jih italijanski narod v sili svojega velikega večitočletnega duhovnega poslanstva z radostjo ceni in priznava.

V vedri zavesti lastnega sijajnega imperialnega izročila je hotelja italijanske države po spontani pobudi in po volji Duecia dati teji pokrajini posebno ureidev, ki zagotavlja njenim državljanom spoštanje ter izzydvanje njihove juridične, gospodarske in kulturne osebnosti, one osebnosti, ki je bila toliko let zatajavana in zatirana pod brutalnim režimom Srbov, s katerimi ljubljanskega prebivalstva v nobenem oziru ni vezala niti zgodovina, niti vera, niti kri, niti jezik, niti interesi.

Nujne dolžnosti domačega prebivalstva

Italijanski narod, dedič velikih rimskih političnih izročil, zna zagotoviti zaščito narodnemu različnemu individualnostim, ki jih obsegajo njegova lastna državna skupnost. Toda pravice do te zaščite veže z dolžnostjo absolutnega spoštanja višje in nedotakljive suverenosti države s strani vseh. Država se ne more odpovedati, da nalaga z neomaino odločnostjo vsem to spoštovala in, kadar je treba, tudi z najtršimi sredstvi, pokoreč se najvišemu zakonu javne blaginje.

Prebivalstvo Ljubljane ve, da je njegova usoda zvezana z usodo Italije in z zmago Osi. Ono dobro ve, da mimo tega ni izhoda, dobro ve, da ako se da zavesiti od propagande in uporniških pretren proti vsakemu redu, od prevratnikov, ki delujejo za račun sovražnih plutokratov, židovskih ali bolivijskih sil, bi to zanj pomemnil ponoven padec pod peto srbskega zatirala, ker ne more zabitati zatirania, muk in trpljenja, ali pod grozote sovjetskega iarma, kjer bi niti vera niti domovina, niti družina, niti imetje, niti živiljenje ne moge bili varne.

Popolno odločitvijo in z žrtvami nešteti živiljeni mladi junakov, katerih imena so z zlatimi črkami zapisana na žrtvenikih naših mučenikov, je Fašizem stopil nasproti univerzitetnim silam, da resi Italijo in Evropo pred straholami boljevizmu.

Z neskončno potrebljivostjo, ne opuščajo nikakršnega poskusa za rešitev spopada s počajanjem ter za mirno dosegno nove, enake in trajne Evrope ter njenih živiljenih prostorov je Mussolini stopil na pot vodilnim in plutokratskim silam reakcije in starokipnosti.

Pohod na Rim je prvi med vsemi zmogovito olvoril borbo proti univerzitetnim silam na notranji fronti ter odrazil pot vsem drugim pokretom odpora, revolucija narodnih socialistov pa je dovolila Nemčiji pod Hitlerjevim vodstvom, da si je strgala s telesa oklepajočo srce, v katero so bile posilile, ponižale in oblekle nesrečne mirovine pogodbe.

Pogoda Štirih, Stresa in Monakovo so utrudljive zaporedne stopnine, po katerih je fašistska Italija skušala do zadnjega trenutka z mernimi sredstvi rešiti problem nove ureditve Evrope.

Na te plemenite, lojalne in pogumne poizkusne za slepe in zaslepjene plutokratije odgovorile s činom, ki že

sam po sebi točno obeležuje nihov značaj, njihova miselnost, njih divje sebičnost ter njihovo brezobzirno zanikanje vsakega človeškega spoznavanja.

Odgovorile so z gospodarskim obleganjem, z onimi nepozabljenimi in

nepozabljenimi sankcijami, ki pa so

vendar dala svetu prvič sijajen dokaz

granitne emotnosti italijanskega naroda, zgrajenega populoma pod liktorskimi znaki.

Fašistski Italiji, ki je zahtevala

svoje mesto na soncu, katerega je

osvojila s krvjo svojih sinov v dalmatinskih deželah Afrike, in svojo osnovno pravico do dela, so bile mednarodne kapitalizma odgovorile z belo vojno izgradnja.

Sveti pravica do Afrike

Toda zmotili so se takrat v svojih računih, katti mi smo v sedmih me-

sečih s smelimi čudeži osvojili ob-

širno afriško cesarstvo ter ga osvo-

bodili tisočletnega barbarstva. Motijo

se danes, ako mislijo, da so nas za

vedno odstranili iz Afrike, katti Duč

je 1. februarja rekel legionarjem

MVSN: »Neukrotljiv kakor zakon tež-

nosti zmote je zakon politične težno-

sti narodov. Petdeset milijonov Italijan-

ov pa je težilo in bo težilo proti

Afriki, katti oni imajo enako

morda še večjo pravico kakor kateri

koli drugi narod do živiljenja.«

Sharcu di reparti alpini italiani in un porto dell'Africa setentrionale. — Izkrcavanje italijanskih planinskih oddelkov v nekem mrišnici severne Afrike.

Na potu k Zmagi

Danes so sile starokonfornosti in uničevanja povezane s plutekratijo in boljševizmom že tri leta jasno in obljeno v vojni z nami.

Bojevali smo se z nimi s pohodom na Rim. Odbili smo njihov napad z želzni odporom našega čudovitega naroda proti nečloveškim sankcijam. Zdaj smo na potu k zmagi in jih bomo pobili dokončno na bojnem polju ne samo zaradi naše rešitve, marveč zaradi rešitve vsega sveta.

Dovolj je, ako opozorimo, da ne zapademo v zmoto, na strateška in taktična Leninova navodila sovjetu, navodila, ki naj jih ima zlasti pred očmi ljubljansko prebivalstvo, pri katerem se zalezavamo morda nadela lajega uspeha. »Ako hočemo pospešiti razpad meščanskih narodov« je izjavil Lenin, »se moramo posluževati zvitače, se pretvarjati, sklepati sporazume in zvezne z njimi podpirati v raznih državah upore, tudi v nacionalnem smislu, toda vedno z napred določenim ciljem, da dosežemo uničenje vseh režimov in vseh obstoječih narodnosti ter tako dospemo do enega samega režima, ene same vladice in ene same narodnosti, da do spemo povsod do sovjetov.«

Grozote boljševiškega terora

To uničenje je boljševizem dosegel v Rusiji s pokoli, v spominu na katere se zgrozimo. Evo nekaj številk o zločinjih Čeke: od leta 1917 do leta 1923 je Čeka usmrtila: 1240 duhovnikov, med njimi 25 škofov (in iz teh števil jasno izhaja, kolikšno sovrašto do vere preveva komunizem), 13.200 intelektualcev (med njimi 6875 profesorjev ali učiteljev in 8800 zdravnikov), 54.850 častnikov, 260.000 vojakov, 10.500 policijskih agentov, 48.000 orožnikov, 19.850 uradnikov, 192.000 delavcev, 815.000 kmeljev. To so številke, ki bi jih nihče ne smel pozabiti.

Kot primer in svarilo za to našo starodavno, veliko in slavno Evropo, ki jo hočeo Angleži celo zaupati sovjetski nadvldi, samo da bi zmagali z rusko krvjo, naj služilo pričevanja tistih, ki so v novejšem času spoznali strateško boljševiško jarmu. Ukrainska, Finska, baltiške države in Romunija so žal, videle v teji vojni prevažene svoje dežele po sovjetskih topah. Samo v Litvi je bilo od 14. do 27. junija 1941, kakor nam izkazuje tragična obračuna, neizpodobitnih dokumentov Nansenove komisije, usmrtenih 1100 duhovnikov, 15.000 pa jih je umrlo zaradi mučenja, 50 tisoč jih je bilo poklanjih, 80.000 odpeljanih; 7000 katoliških duhovnikov v baltiških državah je bilo odpeljanih na sovjetske kazenske oloke v Belem morju.

Ko so Nemci pregnali Sovjele iz Ukrajine in baltiških držav, so Ukrainski Letonci, Estonci in Litovci skozne in mesecu obnavljali v svojih lisi dolge strani objav starcev, ki so goreče iskali svoje sinove, ali si nov, ki so prosili za poročila o svojih starših, ali zakonev, ki so izgubili zavojnika druga.

Vsa ta obvestila so ostala mrtva črka: na stoltošo družin je bilo že uničeni, razbiti ali razpršeni po kratekotratni sovjetski nadvldi.

Vsi se še spominjam, kakšne so bile grozole španško-džavljanske vojne zaradi delovanja komunističnih celic in moskovskih agentov. Cerkve in samostani so bili opustošeni in požgani, nune in duhovniki razmazani, na tisoče in tisoče oseb mučeni in umorjeni v kleteh ječ od krvnikov rdeče strahovljade.

Ker se globoko zavedamo usode, ki bi doletela vso Evropo, ako bi se Stalinove in Churchillove sanje uresničile, se danes z vsemi svojimi silami, do meje skrajnih žrtv, borimo v zavesti, da bijemo odločni boj za življenje ali smrt našega in bodočih pokolen.

Tudi sovražnika lahko reši samo zmaga Osi

Samo zmaga Osi bo lahko tudi sovražnikom zagotovila socialni red in mednarodno pravčiščo. Ohranitev civilizacije, ki sta jo Rim in Evropa dala v stoljetih svetu in brez katere morejo preživeti v življenju narodov velike božje in človeške vrednote vere, domovine in družine, je zaupana samo nam, o tovariski.

In zares ni paradox, ako trdimo, da bosta tudi ameriški in angleški narod dosegla samo po naši zmagi svoj pravčišči mir in se bosta moralna samo zmagi Osi zahvaliti za možnost mirnega obstoja v urejenem in pomirjenem svetu ter v mejah, ki jih postavljajo svelte pravice vseh narodov.

Bilo je že bistroumo opaženo, da se nam ta vojna, ki nam morda še danes v celoti odkriva svoje dramatično bistvo, kaže kot veliko trenje med Američani, Angleži in Rusi za razdelitev kože totalitarnega italijsko-nemško-japonskega medveda.

Toda ne glede na to, da je tako zvani totalitarni medved še zelo živ in trdno odločen, da zelo draga pruda svojo kroko, ki je sicer kot bogastvo kaj skromna, sai je last treh proleterijskih držav, in ne glede na to, da hoče krepko zgrabit za vrat tri utvarjaloči si plutoboljševske botre, je jasno, da so sile Osi dosegale naletete na oviro ne pri anglosaških, temveč pri ruskih oboroženih silah. Ako torej le iz čiste, dasi nesmiselne domneve, dopustimo za trenutek, da ne bi bilo mogoče ustanoviti v Evropi novi red Osi, bi nujno prevladal Stalinov program in to s posledicami, ki si jih je kaj lahko predstavljati.

Delo Fašizma

Naše delo pa gre od moralnega in socialnega reda, ki je dosegel svoj vrh v sporazumu med državo in cerkvijo, do temeljne borbe za avtarkijo, ki je najprej lamstvo naše gospodarske, potem pa še politične neodvisnosti, borbe za avtarkijo, brez katere bi Italija v vojnem času nikdar ne bila mogla dati vsakdanje kruha svojim sinovom ter opreme, oružja in streliva svojim vojakom.

To naše delo zajema ogromna mešljavična dela, ki so spremenu Pontinsko močvirje, sicilsko velenovestvo in zemljo v pokrajini Puglie, pa nešteta javna dela, ki so ozinili vseh kotičkih polotoka in na otokih, da bi svetu izpričevala nov, čudoviti obraz fašistične Italije.

To naše delo se razširja od okrepite naše vojske, naše mornarice in našega letalstva, ki so od Indijskega do Atlantskega oceanja, od vročega afriškega peska do zamrznjenih step Rusije, od Španije in Grčije zapisali večne strani junija v slavi, do razširjenja fašistične ideje v svetu, ki je vtičnil svoj pečat življenju in ureditvam bližnjih in daljnih držav ter sili danes celo naše sovražnike, da prevzamejo sisteme, skrbstvo in metode fašizma, kar naiboli zgovorno dokazuje svetovni pomen Mussolinijeve Revolucije.

Vojna in obramba civilizacije

Ni potrebno, da bi razpisali glasovanje ali da bi vzbudili polemike, da bi ali ime te vojne. Tudi bi bilo odveč, da bi se vpraševali, kakor se včasih sprašujejo naši sovražniki: »Zakaj se borimo?« Ime te vojne in odgovor na to vprašanje smo že davno dali v svojem italijskem in fašističnem srcu. Ta vojna je vojna za obrambo naše civilizacije.

Dne 24. oktobra 1919, je Gabriele d'Annunzio opozoril prebivalce Fiume na zgodbo iz svojega vojnega življenja, ki jo lahko dobesedno izrazimo: »Zakaj se borimo?« je neki večer vprašal Gabriele d'Annunzio na zboru no-

vinev letnika 1899. ob robu Piave: »Morda zato, da bi osvojili kak alpski greben, kos zaliva, kos zemlje v morju ali biserno skalovje latinske obale? Da, gotovo tudi za to se bomo. Toda velika stvar ni stvar zemlje, je stvar duha, je stvar nemirnosti.«

Kakor tedaj, tako se tudi danes borimo za tole: Naša velika stvar je stvar duha, stvar nemirnosti, stvar rimske in krščanske civilizacije.

Obenem z našimi zmagovalnimi četami koraka tudi nova Evropa in po končani zmagi bo po trdni volji Italije in Nemčije nastal, kakor ugotovila svečana izjava z dne 1. marca po Ducejevem sestanku s Hitlerjevim zastopnikom, znova red, ki naj vsev evropskih narodom zajamči varen obsto, ozračje pravice in sodelovanja, prosto sreherne odvisnosti od pluto-kratsko-židovskega sveta in podpirala v razvoju svojega dela in čuvanju medsebojnih interesov v varnih mejah velikega evropskega prostora.«

Z zmagovalnimi četami sil trojnegata pakta pa je na počodu tudi novi red sveta: In ponosni japonski vojaki ob strani katerih je za vsakogar častib, že uresničijo nove pogobe tega novega reda v obrambnih prostorih veleke Vzhodne Azije. Celi je obsežen in ogromen, toda to ne plasi 300 milijonov možil sil trojnegata pakta.

Zmagali bomo!

Tovariši! V doseglo jega cilja je padlo na tisoče in tisoče naših bratov. Davi smo se pokloniti na vašem vojaškem pokopališču grobovom onih, ki so na tem skrajnem koto Kraljevine žrtvali svojo vetročeto mladost za zmago. Zdaj se jih hočemo spomniti in jih počastiši tako, kakor so zaslužili, sai so premili kri za našo stvar. Počastiši jih torej z voljo do zmage in s tem, da v svojih srečah obnovimo prizego, da za vsako ceno, za ceno kakršne koli žrtve premagamo vse težave in vztrajamo do zmage in se preko nje.

Tovariši!

V imenu Kralja in Cesaria, vedno na razpolago Ducejevim ukazom, z našo vero, z našo gotovostjo, z našo nespremenljivo in neomahljivo odločitvijo, se enkrat, navzdy vsemu in proti vsem: Zmagali bomo!

Nov čas za zatemnitve je dočolil Visoki komisar. Do nadaljnje ukrepa velja čas zatemnitve od 20.30 zvečer do 6.30 zjutraj.

Najvišje cene zelenjav in sadja za teden je dočolil Visoki komisar. Ta teden je dočolil Visoki komisar. 1 kila rdečega zelja sme stari 2.25 lire, kislega zelja 4 lire, kisle repe 2.50 lire, repne cime 2 liri, motovilca 6 lir, regata 4.50 lira, radič 10 lir, špinaca 3.80 lira, rdečega korenja brez zelenja 4 lira, rumenega korenja 2 liri, petršilija 4 lira, zeleno v gomoljih 5 lir, rumene kolerabe 2 liri, kolerabije 4 lira, crne redinke 1.50 lira, čebule 3 lira, osnaženega lreha 4 lira, jačoli I. vrste 5.70 lira, jačoli II. vrste 5 lir, suhega lipovega evelia 18 lir. Jajca so po 2 liri kos. Vse te cene veljajo za blago, pridelano v Ljubljanskem pokrajinu. Blago, ki je na prodaji po teh cenah, mora biti osnaženo, zdravo in sveže. Prav tako morajo biti vse cene vidno označene ne le samo na Vodnikovem in Poračarjevem trgu, temveč tudi na živilskih trgih v Mostah, Viču, Šiški, na Sv. Jakobu trgu in pri vseh prodajalcih zelenjave in sadja.

Delovni čas v javnih uradih. Od 1. aprila 1943-XXI so uradne ure v javnih uradih Visokega komisariata in drugih uradih v pokrajinu dočoljene v naslednjem času: Od 8.30 do 12.30 ter od 15.30 do 18.30 vsak delavnik, razen v soboto, ko se uradne ure od 8.30 do 13. Ob sobotah po polnoči in ob nedeljah uradi ne pošljajo.

Prehranjevalni zavod Visokega komisariata za Ljubljansko pokrajinu sporoča, da dobijo vsi ljubljanski po-

Važno za vse naročnike!

S pričujočo številko se začne novo četrletje. Zato prosimo cenj. naročnike, da obnove naročino. V ta namen prilagamo položnice.

Vljudno Vas prosimo, poravnajte naročino čim prej, da ne bo nerednosti v pošiljanju lista.

Uprava

Družinskega tednika.

trošniki na februarje odrezke krompirjev nakaznice po pol kile krompirja na osebo. Beli krompir je po 2.10 lire kilogram, rdeči pa po 2 liri. Krompir razdeljujejo Kmetijska družba, Novi trg 3; Sarabon A. Zaloščica, cesta, in Gregore & Co. Bleiweisova cesta.

Prehranjevalni zavod Visokega komisariata za Ljubljansko pokrajinu objavlja, da je zmanjšalo iz zvitka, poslane v občini Jezica, 5 živilskih nakaznic za mesec april, in sicer s številkami 114.109 do 114.113, ki so izpisane in so brez početja. Te živilske nakaznice so neveljavne, na kar posebno opozarjam vse trgovce in roščinske obrave: le-ti so dolžni prijaviti pristojni oblasti vsakogar, kdor bi predložil katere izmed teh nakaznic. Prav tako ne smejo sprejemati samih odrezkov, ki so od nakanice že odrezani.

Nagrada delavcem na riževih polih je sklenila dajati italijska vladavina. Vsak delavec, ki je zaposlen pri pridelovanju riža ima pravico za vsak dan s svojega dela do enega kilograma riža. S tem upajo, da bodo želje na riževih polih dosegle kar najboljši uspeh.

Pokrajinski prehranjevalni zavod sporocā, da bodo od 25. marca t. l. do nadaljnje prejemali univerzenci v starosti 60 do 65 let namesto svežega mleka kondenziranega, in sicer 1 kilo na osebo na mesec. Mleko morajo upravičenci dvigniti od 25. do konca meseca v pristoinih mlekarnah, kjer so na vlogi seznami vseh listih, ki jim mleko pritrile.

Osebne vesti

POROCILI SO SE:

V Ljubljani: g. Mirko Köhler, poštni uradnik, in goč. Angelica Stergićeva, Bilo srečno!

UMRLI SO:

V Ljubljani: Matija Dežman, bivši izvošček; Josip Procházka, orodniški narednik v pok. župlj. dr. Fran Tominek, odvetnik; Jakob Koritzky, magistar farmacije; Anton Selan, vitez zelen, uradnik v pok.; Ivanka Šeškova, vratarica Karnevalskega samostana; Ludvik Ogrin; Ivan Klanšek; Miroslav Peždir; 76letni Karol Gorišek, bivši čepljarski mojster; Ludvik Pilipčič, uradnik Prevoda; Marija Likovičevá; Terezija Slavec-Simnovčeva, prodajalka sadja; Anton Blaj.

V Komendi: Ferdinand Vode, vinski trgovec, posestnik in gostilničar.

V Delenskih Toplicah: 68letna Marjeta de Laghova.

V Gornej Slatini pri Bosanskem Šemcu: Terezija Ličenova iz Maribora.

V Mariboru: 92letna Fanni Mallyjeva; 60letni Jožef Bohinc, skladnjevi državnih želenj; 86letni Alojz Žabkar, tehnični uradnik; 67letna Justinija Rebeča; 66letni Franc Roškar, poljski delavec; 82letna Marija Mahajčeva.

Na Dvru pri Zužemberku: 26letni Jože Judnič, akademik.

V Slivnici pri Celju: 86letni Matija Sehič, veleposlovnik.

Na Vrhniku: Janez Burnik, dekan.

Znamke

bivše Jugoslavije, dobrodelne, čiste in tudi rabljene kupim. Ponudbe na oglas. odd. „Družinskega tednika“ pod šifro: „Lepo ohranjene“.

Preceji časa je že minilo. Na jesen pred dvema letoma sem preživel svoje počitnice tam. Dal, da zaprem okno.

»Tak pusti,« se je uprl. »Bom že jaz. Tam je še zmerom vse lako, kakor je bilo nekoč. Od maja so spet vsi tisti meseci tam, prav tako kakor takrat, ko sva bila še otroka. Povej mi, zakaj si se prav za prav tako na lepem odločiš, da se odprešiš tja? Ko sva se po slednjekrat videla, pred dvema, ne, pred tremi dnevi, se besedice nisi izbrnula o tem.«

»Teta Liudmila me je prosila, naj prideš.«

»Liudmila? Hej, kaj se je pa zgodilo?«

<p

TA SE PA Z VSAKIM TIKA!

Brala sem, da je neki ameriški statistik izračunal, da se dekleta, ki imajo manj znancev in prijateljev, s katerimi se tikajo, hitreje in bolje poroče kakor tiste, ki se tikajo s sicer hinnim priložnostnim znancem. Statistik — hkrati je bil pač tudi psiholog — je pripomnil, da si znao takšna dekleta pač pridobiti pri moškem svetu več spoštovanja, ki je kajpak podlaga za dober, srečen zakon.

Tikanje je — ne glede na ameriško statistiko — kaj kočljiva, skoraj nevarna zadeva. Lahko bi rekla: »Povej mi, s kom se tikaš in povem ti, kdo si.« Če dovolimo, da nas nekotika, mu s tem dovolimo, da se nam približa, da dobi celo nekoliko pravice do nas in našega življenja, torej ga nekako odlikujemo pred vsemi tistimi, ki naj ostanejo v primerni razdalji. Dekle, ki se z vsakim tika, dovoli torej vsem, da se vtihotapijo v njen zasebno življenje, ne loči med povprečnim in boljšim in meče vse svoje znance v isti koš.

Naše babice sploh niso imele toliko bližnjih znancev, da bi se tako na debelo tikaale z njimi kakor zdaj njihove nadobudne vnučinke. Cepav se nam zde tedeni nazori obledeli in zastareli, je vendar bilo med mnogo navlake tudi marsikatero kleno zrno resnice. Stara modrost o tikanju mladih ljudi med seboj nikakor ni tako zastarela, da je ne bi mogli osvežiti in je prikrojiti tudi za današnji čas.

Koga naj torej tikan? Predvsem bližnje sorodnike, stare družinske znance, ki so mlajši od nas, prijatelje in prijateljice iz otroških let in ljudi, ki se čutimo z njimi tako duševno sorodne, da nas loči samo še besedica »vi«, sicer so pa iste socialne stopnje in starosti in nas od njih ne loči važen činitelj.

Ce je tikanje odlikovanje, je tudi razumljivo, zatočaj naj deklet ponudita tikanje, starejša oseba mlajši, socialno višji socialno nižemu. Mož in žena imata pravico, da drug o drugem vesta, s kom vse se tikanata. Prav je tudi, če se žena vselej posvetuje z možem, ali naj svojemu znancu ponudi tikanje, da ne bo morebitnih nepriznanih sporazumov, solza in prizorov ljubosumnosti.

Ne tikanje se vse vprek, ohranite si okrog svoje osebnosti tako prepotrebno razdaljo, in prav gotovo nikoli ne boste doživeli mučnega doživljaja, da bi vas po petih letih na cesti prav po bratsko ogovoril tujec, češ da ste z njim vendar že pili bratovščino.

Saska

NAS NAGRADNI NATEČAJ

Kotiček za praktične gospodinje

Za vsak prispevek, objavljen v tej rubriki, plačamo 10 lir.

Obara brez mesa

Olupi primereno količino krompirjev in jih rezni na kocke. Na 1 žlico masti zarezani drobno zrezano čebulo. V čebulo stresi krompir, dodai noževno konico paprike in ščep materona. Pokrij in pusti, da se krompir počasi duši. Dolivaj le toliko vode, da se krompir ne prime. Sele, ko je krompir mehak, zaliž v velo vodo, osoli in pusti, da še nekoliko povre. Ce hočes, da bo jed bolj izdatna, dodaj še za vsako osebo pečico riza. Obara daj kot samostojno jed na mizo.

I. V., Ljubljana

Koruzni narastek

Mešai, da se speni, 1 žlico masla, 1 jajce, 1 žlico sladkorja in ščep soli. Dodai 1/4 litra mleka ali mlečnega nadomestka, polovico pečilnega praska, 1/4 kile koruzne moke in vse skupaj dobro premesai. Speci v vrči peči. Pečenega namaži z marmelado ali vloženim sadjem.

L. S., Ljubljana

Enolončnica

Polagaj v lonec tele plasti: eno vrsto narezane sladkega zelja, eno vrsto narezane krompirja in eno vrsto na koščke zrezane kakrsnega koli mesa. Vse izmenično nalači toliko časa, dokler ni lonec skoraj poln. Potem prelij vse skupaj z dvema zatemnikama vode, dodai 1 žlico paradižnikove mezge, 1 žlico narezane čebule, strok sladkega česna, popra in žlico maštobe. Lonec dobro pokrij in kuhal počasi ne da bi odrivala in mešala, dobi dve ur in pol. Jed je zelo okusna in nasiljiva. Lahko jo skušaš že dopoldne za večerjo in jo postaviš v mlačno pečico.

A. Š., Ljubljana

Vipavsko juha

Skuhaj pol kile fižola in ga s fižoljko vred prelači skozi sito. Poselj skuhaj 30 dekliksa zelja in ga skuhanjega zmesaj s prelačenim fižolom. Iz žlico razbeljenega olja in 3 dekli mokre naredi prežganje in ga stresi v žol in zelle. Juho začini s poprom, česnom in paradižnikom. Ko se enkrat dobro prevre, jo postavi na mizo.

M. H., Krmell

Za vsak prispevek, objavljen v »Kotičku za praktične gospodinje«, plačamo 10 lir. Denar lahko dvigne takoj po objavi v naši upravi. Po poslu posiljam šele takrat, ko se na-

(Ti štirje modeli so risani izrecno za »Družinski tednik« in niso bili še objavljeni.)

Gornji štirje modeli kažejo praktične obleke za noseče žene. Prva obleka je iz temnomodrega volnenega blaga, poživila jo pa bel ovratnik. Obleka je spredaj ukrojena v dve globoki gubi, pas je viden samo po hrbtni strani, spredaj se pa zapenja pod gumbama in ga lahko poljubno širite. Pozneje si ohlapno oblekajo lahko z malo truda popravite tako, da nosite pas čez gubi, ki ju tudi na spodnjem delu pozivite z gumbi, lahko ju pa izrabite tudi za žep. Tretja obleka na naši sliki je po vsej svoji dolžini odprtta. Guba mora biti precej globoka, da je lahko s pasom poljubno zadrgnete. Jopica je ohlapna in ima zadaj sredji hrbita gubo. Zadnja slika pa kaže obleko iz rjavega lahnega blaga za tople pomladne dni. Pozivlja jo bel nazobčan ovratnik, in je prav tako po vsej dolžini odprtta kakor ostale tri.

bere več takšnih nakazil. — Prispevke naslovite na Uredništvo »Družinski tehnika«, Kotiček za praktične gospodinje, Ljubljana. Poštni prenos 253.

Prva pomoč v nesreči

Dolžnost vsake matere in gospodinje je, da ponudi prvo pomoč svojemu otroku, družinskemu članu in sploh vsem, katerim lahko pomaga. Vendar pa sme pomagati samo takrat, kadar ve in je poučena, kako mora ravnati.

Velikokrat zagreša matere, ko hočejo pomagati otroku, ki se je ranil z razbitim kozarem in je ostal košček stekla v rani; ali pa sploh pri ranah, ki jih človek dobije od zunanjih udarcev.

Ce je v ranci še kakšen košček stekla, moramo najprej s prstji rano stegniti, da se drobec počaka na površju rane, ki ga s prstji varno izvlečemo. Povsem razumljivo je, da moramo imeti pri takšnem delu popolnoma čiste roke, da ne zanesemo v rano bacilov. Ce teče pri tem kri, tem boljše, ker s krvijo odtečejo vse škodljive bakterije, ki so bile na steklu.

Velikokrat zagreša matere, ko hočejo pomagati otroku, ki se je ranil z razbitim kozarem in je ostal košček stekla v rani; ali pa sploh pri ranah, ki jih človek dobije od zunanjih udarcev.

Ce je v ranci še kakšen košček stekla, moramo najprej s prstji rano stegniti, da se drobec počaka na površju rane, ki ga s prstji varno izvlečemo. Povsem razumljivo je, da moramo imeti pri takšnem delu popolnoma čiste roke, da ne zanesemo v rano bacilov. Ce teče pri tem kri, tem boljše, ker s krvijo odtečejo vse škodljive bakterije, ki so bile na steklu.

Rane ne smemo nikdar izmijavati z vodo, ker je v njej precej bakterij, ki bi tako zašle v rano. Najboljše je, če jo izmijemo z zelo razredčenim jodom, alkoholom, žganjem, etrom, zelo razredčenim hipermanganom itd.

To so sredstva, ki izmijevajo bakterije. Nekatere gospodinje čistijo rane s toplo vodo, če se pa pokažejo beli linolej, inih obrišemo s parafinom.

Parketna tla moramo posebno negovati in čistiti. Ni dovoli, da jih vsah teden mažemo s krema in drugim odstraniti moramo tudi vse madeže. Enkrat na mesec moramo zdrgniti ves parket, ploščo za ploščo, s kovinasto mrežico, posmeti in še potem namazati. Mazati moramo prav na tanko, da se parket čim lepše zdrgne in sveti. Čistiti pa

Tla so raznih vrst. V sobah imamo po navadi, vsaj v modernejših hišah, parket, v kuhinjah deske, linolej ali beton.

V današnjih dneh je linolej skoraj napolj začelen. Naprej so izdelovali popolnoma enostavna linolej, ki je bil brez vsakega okraska. Ker je pa popravščevanje po njem bilo čedljive večje, so pričeli v tovarnah izdelovati linoleje vseh vrst barv in okraskov. Nekateri so bili prav takšni kakor najlepše preproze.

Linolej zahteva tudi svoj način čiščenja. Nikdar ga ne smemo umivati s sodo ali ostro ščetko. Soda in ščetka obrišneta z limoleja barvo, da postane hrapav. Kadar čistimo linolej, ga umivame z mlačno milino. Zmogimo pa samo majhne kose in ih spriti do suhega zbrisemo z mehko flanelasto krpo. Linolej namažemo enkrat na mesec s parketno kremo in ga zdrgnemo. Ce se po dolgem času preveč obrabi, ga umijemo in namažemo s terpentinom.

Kadar prinesemo nov linolej, ga za nekaj dni postavimo v topel prostor, da pride do njega od vseh strani tonlota. Sele potem ga položimo na tlak in ne bo se nam trditi, da se bo tonil.

Ploščice na tleh najprej umijemo z vročo vodo, kateri dodamo sode ali milnega praska. Preplahnemo jih s čisto vodo in zbrisemo s suho krpo.

Plutovinasta tla v kopalinicah kdaj pa kajd namažemo s terpentinom. Gumijasta tla v kopalinicah umivamo s toplo vodo, če se pa pokažejo beli madži, jih obrišemo s parafinom.

Parketna tla moramo posebno negovati in čistiti. Ni dovoli, da jih vsah teden mažemo s krema in drugim odstraniti moramo tudi vse madeže. Enkrat na mesec moramo zdrgniti ves parket, ploščo za ploščo, s kovinasto mrežico, posmeti in še potem namazati. Mazati moramo prav na tanko, da se parket čim lepše zdrgne in sveti. Čistiti pa

moramo tudi robnike, ker se tudi na njih nabira nesnaga.

Tla iz desk poribamo s toplo vodo in sodo. Zelo dober je tudi lug, ki nam ostane od pranja. Vendar moramo znati ribati. Vsak kos, ki ne sme biti prevelik, najprej z ribarico in toplo vodo dobro zdrgnemo, poleg tega pa s plasknem s čisto vodo.

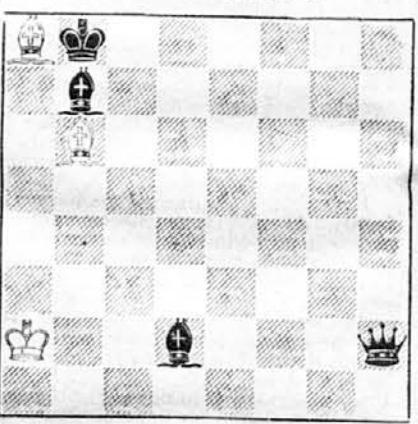
Obrišemo precev ldro, potem pa se s suho enojno zdrgnemo. Pri ribanju je velikogtega pomena, kako tla zbrisemo. Če tla precev do suhega zbrisemo, se bodo

Urejuje A. Preinfalk

Problem št. 232

Sestavljal O. Würzburg.

Pomožni mat v 3 potezah.

Beli: Ka2; La8 in b6. (3f.)

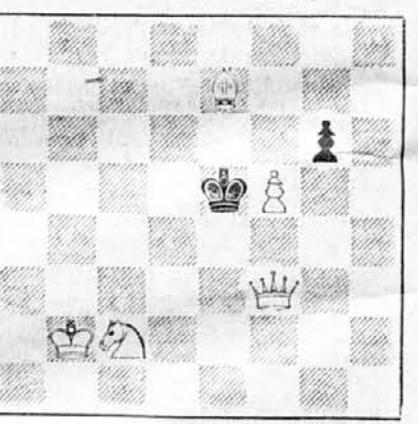
Crni: Kb8, Dh2; Lb7, d2 (4f.)

Crni je na potezu in pomaga belemu, da ga lahko (beli) matira v 3 potezah.

Hudomušna šala pravljilnega saha, ki tudi skriva svoje užitke. Kako bo potek slov z združenimi močmi? Pomni, da je crni zares velikodušen!

Problem št. 233

Sestavljal R. Weinheimer

Beli: Kb2, Df3, Le7, Sc2; Pf5. (5 f.)

Crni: Ke5; Pg6. (2 f.)

Mat v 2 potezah

»Dva loveca borce sta srdita, ki s težko strojnico kosita.«

245. DAMSKO-INDIJSKA OBRAMBA

Dr. H. Weil — Watzl

Dunajsko prvenstvo 1943

1. d4, Sf6. 2. Sf3, b6. 3. g3, Lb7. 4. e4, e6. 5. Lg2, Le7. (Preje se raje razviti loveca na b4, zdaj si pa obravna čuva večje možnosti.) 6. Sc3, Se4. (Potreben razbremeni ukrep, sicer se beli polasti z Dc2 važne osrednje točke e4.) 7. Dc2, d×c3, 0. 0. 9-0. 10. De2, f5. 11. d5, e5. (Slabše bi bilo ed5 zaradi 12. Sd4.) 12. e4, fe4. 13. Sc1, Sd7. 14. Lx×e4, Sf6. 15. Lg2, Lc8. 16. De2, Lf5. 17. Sc7, Dd7. 18. f4, fe4. 19. Lx×f4, Lx×e2?

Črni se je prestrašil možnosti Ta6. 20. Sd4, Ld8. 21. Se6. L×e6, 22. de6 in uniči podjetnega skakača; loveca je pa tudi škoda in bi se zato bolje branil z Lg2. 20. Dd2, Sh5; 21. Sd4, S×f4. 22. T×f4, T×f4. 23. D×f4, Lf6. 24. Se6, Lh5. 25. Lh3 in zdaj gre celo L×b2. 26. Tf1, h6; lovci pa bi bil enakovredno orožje močnemu belemu skakaču. Dva loveca namreč nista samo nevarno napadalo orožje, ampak tudi posebno složno branila slike točke ceke v razrahuljanem taboru; v končnih dohodkih »lovita« kmete in se po potrebi lahko ugodno zamenjata za napravljene luke. Tekajte zato lahkomiselno ne zapravljajmo!

Mladi vodja črne vojske ni predvideval vseh skritih možnosti v poenostavljeni poziciji.

20. D×c2, Sh5. 21. Tae1, S×f4. 22. gf4, Lh4. 23. Te6! (Važna invazijska točka, odkoder beli zasluži odločilni napad.) 24. Kh1, Tae8. 25. f5, T×e6. (Črni zaupa v raznobarnava lovca, toda prostak na e6 ni v našem primeru nič manjša velesila; obramba je tako ali tako za črnega težavnika.) 26. de6, Dh5. 27. Lf3! (Na D×f5 je beli priravil odločilen udar 28. e7!, zato mora dama na slabšo polje.) 28. Ld5, Le7. 29. Da4, Dg5. (Črni napada kmeta f5, da bi rešil damčke kmete, ki jih grozi beli mirno pobrati; ustvari pa možnost, da beli zaključi s problemsko potezo.)

30. f6!, g6. (Črni je mogel na štiri načine odstraniti nesramnega vslivjca, a vsakkrat bi takoj sledila kazen: g6, 31. Tg1 — T×f6. 31. De8, Tf8 (Lf8. 32. e7+), 32. T×f8+, L×f8. 33. e7+ — L×f6. 31. e7+: pa tudi tako se črni ne otipa več dolgo.) 31. Dd7. Crni je položil orožje, saj ga čaka poborna smrt kmek, ki je bi kmek vzljetel ponosni kmet ed ga gotovo uniči.

Rješitev problema št. 231